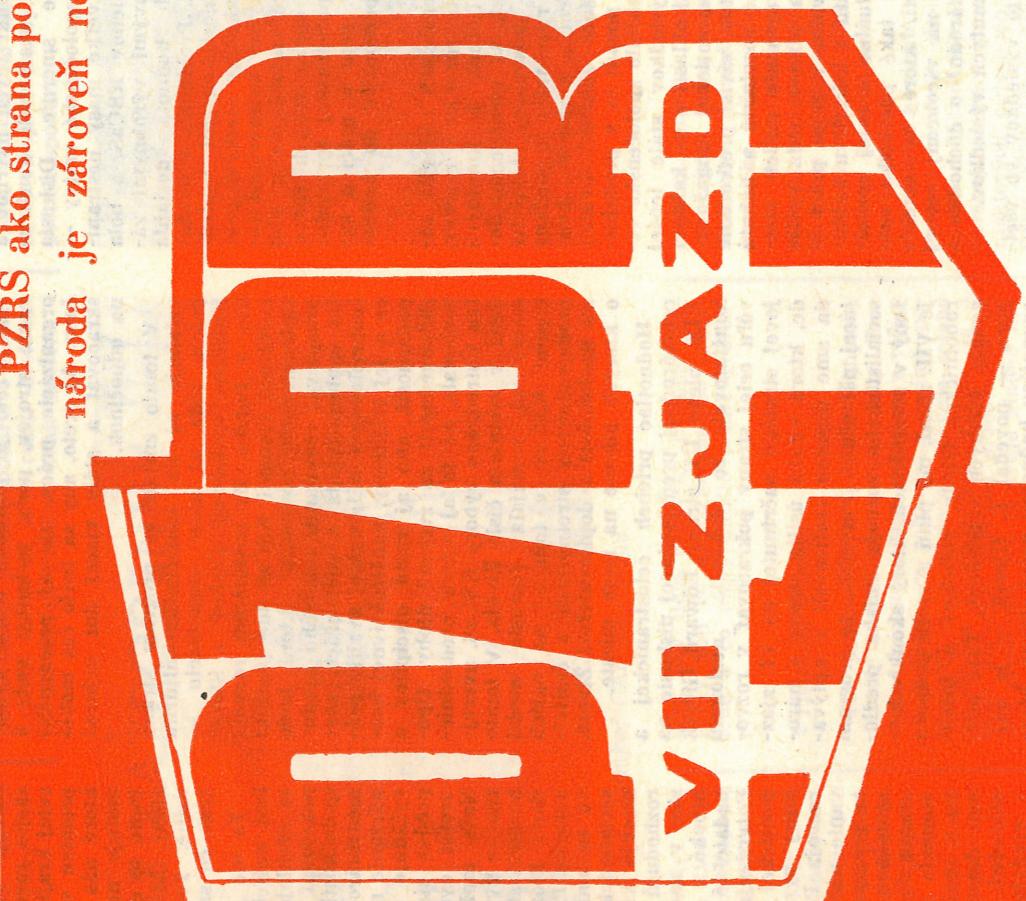

NÁJVO

KULTÚRNO SPOLOČENSKÝ ČASOPIS GRUDZIĘŃ • DECEMBER • PROSINEC • ČÍSLO 12/1975 ROCNIK 18 cena 1 zł

PZRS ako strana pol'skej robotníckej triedy a pol'ského národa je zároveň neodlučiteľnou súčasťou medzinárodného komunistického hnutia a významne prispieva k splneniu jeho historického poslania v boji za mier a socializmus.

Teoretyczna podstawa naszej partii jest marksizm-leninizm, ktorý rozvíja się w oparciu o doświadczenie naszego kraju, wszystkich krajów wspólnoty socjalistycznej, całego międzynarodowego ruchu komunistycznego.

Pramenem účinnosti pôsobení PSDS ako vedoucí sily v rozvoji socialistické výstavby je její nerozborný svazek s dělnickou třídou a celým společenstvím.

Byť členom strany znamená prijať na seba mimoriadnu zodpovednosť za socialistickú výstavbu, za svoj pracovný úsek, za svoj závod a prostredie, za Pol'sko, za jeho dnešok, za jeho šťastný a bezpečný zajtrajšok.

Partia nasza zespala w swych szeregach wszystkie pokolenia komunistów polskich.

Smernice, ktoré Ústredný výbor Pol'skej zjednotenej robotníckej strany predkladá strane a národu, obsahujú program práce v nadchádzajúcich rokoch. Je našou spoločnou vecou a ctížiadostou, aby sa Pol'sko rozvíjalo rýchlejšie a intenzívnejšie, aby sa upevňoval socializmus, aby ľudia žili lepšie a blahobytnejšie.

ÚLOHY

VYTÝCENÉ VII. ZJAZDOM PZRS

-SPLENÍME

Rokovania VII. zjazdu Poľskej zjednotenej robotníckej strany — najvyššieho fóra vedenie sily národa budujúceho socializmus. Na snímke predsedníctvo zjazdu. Pri prejave prvého tajomníka UV PZRS Edward Gierek. Snímka: CAF-Zagoždinskí

8. decembra začal sa v Kongresovej sale Paláca kultúry a vedy vo Varšave VII. zjazd Poľskej zjednotenej robotníckej strany za účasti 1811 delegátov. Sú medzi nimi predstaviteľia všetkých významných aktív — robotníci a rolníci, stranický aktiv, všetkých kruhov inteligencie, zaslúžili činitelia robotníckeho hnutia, veteráni boja a práce, ako aj mladi stranickí činitelia. Na zjazde boli pozvané bratislavské komunistické a robotnícke strany, predstaviteľia niektorých socialistických strán a národnoslobodzovacích hnutí. XIX. plenárum Ustredného výboru strany, ktoré zasadlo 20. novembra, zhodnotilo príbeh predzajazdového kampaňa a schválilo dokumenty UV na VII. zjazd, zahrnujúce všeobranu činnosť celej strany v medzijazdovom období.

VII. zjazd strany je veľkou udalosťou v živote krajinu a nás všetkých. V dobrej spoločenskom ovzdušne a dovery k strane a k jej vedeniu, zhodnotí výsledky spoločensko-hospodárskeho rozvoja dosiahnuté po VI. zjazde a v opredí o zjazdovom deňu vytvári program ďalšieho rozvoja Poľska na nasledujúcich päť rokov, zvolí nové vedenie strany. Program je pokračovaním linie vypracovanej od decembra r. 1970 a strategie rozvoja krajinu i zásad formovania rozvinutej sociálnej spoločnosti načrtnej na VI. zjazde, obnovacnej kaudennou prácou, skúsenosťami a výsledkami. „Táto stratégia — konštruuje smernice, uvoľnila nové rezervy spoločenskej energie a iniciatív, rozšírila a prehľadla hmotné a čo je veľmi dôležité, ideovo-morálne motívy ľudskej pôsobnosti.“

Správnosť tohto hodnotenia potvrdil priebeh celospoločenskej diskusie o smericiach na VII. zjazd a výsledky početných stretnutí prvého tajomníka UV Edwarda Giereka, ako aj ministra predsedu Piotra Jaroszewi-

býva vyše 600 tis. obyvateľov, vzniklo na území jedinoliatu spoločensko-hospodárskej funkcie a neopakovanými prirodno-kimatickými predmetami. Nachádzajú sa tu prirodne krásy Tatier, Pienin, Beskydov, Oraviny, Spisa či Gortov, ako aj svetoznáme kúpeľné a rekreačné strediská ako Krynica, Szczawina, Zakopane a pod. Organizačne je už vojvodstvo scelené. Jeho charakteristickou črtou je popri výnosnej polnohospodárstvo. Preto pri vypracovaní plánov rozvoja vojvodstva sa minordiadny dôraz položilo na to, aby všetky podujatia v tomto smeri boli podriadené predovšetkým záujmom turistiky a racionalného, rešabliného polnohospodárstva.

V období po VI. zjazde nowosądecká oblasť zaznamenala značný pokrok vo všetkých oblastiach života. Vidime to aj okolo seba na Spiši a Orave. Tento rok celočiastočne vývojového zdôraznenia konferencií prvý tajomník na konci roka strany Henryk Kostecki, ktorý o. i. povedal: „Tak ako celá krajina, aj nasa oblasť urobila obrovský krok dopredu v spoločensko-hospodárskom rozvoji. V našom vojvodstve tiež významne mierame dynamickým rozvojom turistiky, sanatórnej liečby, polnohospodárstva, priemyslu a stavebnictva — pôsobím a prekročím plány vo všetkých odvetviach národného hospodárstva“. Hovoriac o najdôležitejšej oblasti hospodárstva vo vývojodiste — turistike, rekreačii a kú-

cza so spoločnosťou počas predzajazdovej kampane. Z tejto diskusie sa zrodiло bohatstvo konkrétnych návrhov a postulátorov, ktoré známenali konštrukívne rozvinutie smernic. Diskusia zahrnula všetky spoločenské vrstvy — členov strany a všetké masy mestaniakov, v tom aj členov KSCas, a bola podporená zjazdovými výrobnými záväzkami, ktorých hodnota dosiahla mnoho milárd zl. Prebiehala v ovzduší spoločnosti s dosiahnutými výsledkami a zvýšenej aktivitou všetkých pracujúcich, ktorí myslia kategóriami ľudonárodného dobra slobožujúce s ním vlastné dobro a dobro svojich rodín. Upevnila pocit spoločenskej spravidlosti, stabilizáciu, ľuctu k práci a vedomie dobrých perspektív do budúcnosti.

Diskusia o smericiach objavila zároveň ešte mnogé rozvojové rezervy, ktoré tkvejú v ľudoch a hmotnej obdobatou o lepšich spôsoboch efektívnej hodonárenia a rozvinutia výsledkov uplyvajúceho pôtročia, o zlepšení kvality práce a ďalšom zlepšení kvality výrobkov a služieb. Na tomto pozadí sa v predzajazdovom dňovi diskusii prehľalo spoločenské vedomie, že od výsledkov stále lepšej práce — v každej oblasti a na každom pracovisku, od autentickej angažovanosti a vlasteneckej, závisí pretvorenie Poľska na vysoko rozvinutú a bohatú krajinu, ako aj spinenie našich vlastných aspirácií a plánu, teda vysiaľkvalita nášho života. V tejto práci je ľusto pre aktívnu a iniciatívnu každeho z nás individuálne a celéj spoločnosti. Neexistuje také posobisko spoločenskej činnosti, ktoré by nemalo konkrétny vplyv na všeobecný rozvoj krajinu, rozsah národného dôchodku a rozdeľenie dosiahnutých výsledkov.

Zváženie týchto výsledkov vo všetkých oblastiach hospodárenia, sa stalo hlavnou podmienkou ďalšieho, rýchleho rozvoja krajinu a rastu národného

dôchodku, ako aj tempa zlepšenia hmotných podmienok života pracujúcich. Preto je potrebné lepšie využívanie strojov, pôdy, techniky, vedy a organizácie práce, ale aj pracovného času. Aj preto, aby sa tento čas mohol skracovať, a stále viac dňi určovať na odpočinok.

V tomto zmysle sa program strany vyznáva aj na spoločensko-kultúrnu výrobku, teda aj našu organizáciu — Kultúrnu spoločnosť Čechov a Slovákov v Polku. Za poslalom rozvoja kultúrnej činnosti KSCas ide postulátorom načrtnej smernosti, ktorá bude prosipevať rozvijaniu tvorivého ovzdušia, spoluúžívania a spotupráce, zovšeobecňovaniu stále vyššej kvality práce a jej efektívity konštrukívnej podaromatici, ako aj rastu disciplíny a zodpovednosti za zverené úlohy. Upravuje aj našu organizáciu — Kultúrnu spoločnosť Čechov a Slovákov v Polku. Za poslalom rozvoja kultúrnej činnosti KSCas ide postulátorom načrtnej smernosti, ktorá bude prebiehať aj na inom mieste.

Hodnotiac priebeh celostraniskej a celonárodnej predzajazdovej diskusie na XIX. plene UV strany Edward Gierek konštratoval, že dokázala nezlovnú vôlej celej strany pokračovať v rozvojnej stratégii načrtnej na VI. zjazde, ktorú vďaka ľisilu strany a náročenemu KSCas, v tom aj na našich predzajazdových stretnutiach s ľivotom, o spoločnosti a dopisovateľmi ľivota, o jej efektívite konštrukívnej podaromatici, ako aj rastu disciplíny a zodpovednosti za zverené úlohy. Upravovala na to aj výzva predsedníctva Ustredného výboru KSCas, uverejnená v minulom čísle Života. V tomto smere sa rozvíjala diskusia medzi KSCas, v tom aj na našich predzajazdových stretnutiach s ľivotom, o spoločnosti a dopisovateľmi ľivota, o jej efektívite konštrukívnej podaromatici, ako aj rastu disciplíny a zodpovednosti za zverené úlohy. Upravovala na to aj výzva predsedníctva Ustredného výboru KSCas, uverejnená v minulom čísle Života. V tomto smere sa rozvíjala diskusia medzi KSCas, v tom aj na našich predzajazdových stretnutiach s ľivotom, o spoločnosti a dopisovateľmi ľivota, o jej efektívite konštrukívnej podaromatici, ako aj rastu disciplíny a zodpovednosti za zverené úlohy. Upravovala na to aj výzva predsedníctva Ustredného výboru KSCas, uverejnená v minulom čísle Života. V tomto smere sa rozvíjala diskusia medzi KSCas, v tom aj na našich predzajazdových stretnutiach s ľivotom, o spoločnosti a dopisovateľmi ľivota, o jej efektívite konštrukívnej podaromatici, ako aj rastu disciplíny a zodpovednosti za zverené úlohy. Upravovala na to aj výzva predsedníctva Ustredného výboru KSCas, uverejnená v minulom čísle Života. V tomto smere sa rozvíjala diskusia medzi KSCas, v tom aj na našich predzajazdových stretnutiach s ľivotom, o spoločnosti a dopisovateľmi ľivota, o jej efektívite konštrukívnej podaromatici, ako aj rastu disciplíny a zodpovednosti za zverené úlohy. Upravovala na to aj výzva predsedníctva Ustredného výboru KSCas, uverejnená v minulom čísle Života. V tomto smere sa rozvíjala diskusia medzi KSCas, v tom aj na našich predzajazdových stretnutiach s ľivotom, o spoločnosti a dopisovateľmi ľivota, o jej efektívite konštrukívnej podaromatici, ako aj rastu disciplíny a zodpovednosti za zverené úlohy. Upravovala na to aj výzva predsedníctva Ustredného výboru KSCas, uverejnená v minulom čísle Života. V tomto smere sa rozvíjala diskusia medzi KSCas, v tom aj na našich predzajazdových stretnutiach s ľivotom, o spoločnosti a dopisovateľmi ľivota, o jej efektívite konštrukívnej podaromatici, ako aj rastu disciplíny a zodpovednosti za zverené úlohy. Upravovala na to aj výzva predsedníctva Ustredného výboru KSCas, uverejnená v minulom čísle Života. V tomto smere sa rozvíjala diskusia medzi KSCas, v tom aj na našich predzajazdových stretnutiach s ľivotom, o spoločnosti a dopisovateľmi ľivota, o jej efektívite konštrukívnej podaromatici, ako aj rastu disciplíny a zodpovednosti za zverené úlohy. Upravovala na to aj výzva predsedníctva Ustredného výboru KSCas, uverejnená v minulom čísle Života. V tomto smere sa rozvíjala diskusia medzi KSCas, v tom aj na našich predzajazdových stretnutiach s ľivotom, o spoločnosti a dopisovateľmi ľivota, o jej efektívite konštrukívnej podaromatici, ako aj rastu disciplíny a zodpovednosti za zverené úlohy. Upravovala na to aj výzva predsedníctva Ustredného výboru KSCas, uverejnená v minulom čísle Života. V tomto smere sa rozvíjala diskusia medzi KSCas, v tom aj na našich predzajazdových stretnutiach s ľivotom, o spoločnosti a dopisovateľmi ľivota, o jej efektívite konštrukívnej podaromatici, ako aj rastu disciplíny a zodpovednosti za zverené úlohy. Upravovala na to aj výzva predsedníctva Ustredného výboru KSCas, uverejnená v minulom čísle Života. V tomto smere sa rozvíjala diskusia medzi KSCas, v tom aj na našich predzajazdových stretnutiach s ľivotom, o spoločnosti a dopisovateľmi ľivota, o jej efektívite konštrukívnej podaromatici, ako aj rastu disciplíny a zodpovednosti za zverené úlohy. Upravovala na to aj výzva predsedníctva Ustredného výboru KSCas, uverejnená v minulom čísle Života. V tomto smere sa rozvíjala diskusia medzi KSCas, v tom aj na našich predzajazdových stretnutiach s ľivotom, o spoločnosti a dopisovateľmi ľivota, o jej efektívite konštrukívnej podaromatici, ako aj rastu disciplíny a zodpovednosti za zverené úlohy. Upravovala na to aj výzva predsedníctva Ustredného výboru KSCas, uverejnená v minulom čísle Života. V tomto smere sa rozvíjala diskusia medzi KSCas, v tom aj na našich predzajazdových stretnutiach s ľivotom, o spoločnosti a dopisovateľmi ľivota, o jej efektívite konštrukívnej podaromatici, ako aj rastu disciplíny a zodpovednosti za zverené úlohy. Upravovala na to aj výzva predsedníctva Ustredného výboru KSCas, uverejnená v minulom čísle Života. V tomto smere sa rozvíjala diskusia medzi KSCas, v tom aj na našich predzajazdových stretnutiach s ľivotom, o spoločnosti a dopisovateľmi ľivota, o jej efektívite konštrukívnej podaromatici, ako aj rastu disciplíny a zodpovednosti za zverené úlohy. Upravovala na to aj výzva predsedníctva Ustredného výboru KSCas, uverejnená v minulom čísle Života. V tomto smere sa rozvíjala diskusia medzi KSCas, v tom aj na našich predzajazdových stretnutiach s ľivotom, o spoločnosti a dopisovateľmi ľivota, o jej efektívite konštrukívnej podaromatici, ako aj rastu disciplíny a zodpovednosti za zverené úlohy. Upravovala na to aj výzva predsedníctva Ustredného výboru KSCas, uverejnená v minulom čísle Života. V tomto smere sa rozvíjala diskusia medzi KSCas, v tom aj na našich predzajazdových stretnutiach s ľivotom, o spoločnosti a dopisovateľmi ľivota, o jej efektívite konštrukívnej podaromatici, ako aj rastu disciplíny a zodpovednosti za zverené úlohy. Upravovala na to aj výzva predsedníctva Ustredného výboru KSCas, uverejnená v minulom čísle Života. V tomto smere sa rozvíjala diskusia medzi KSCas, v tom aj na našich predzajazdových stretnutiach s ľivotom, o spoločnosti a dopisovateľmi ľivota, o jej efektívite konštrukívnej podaromatici, ako aj rastu disciplíny a zodpovednosti za zverené úlohy. Upravovala na to aj výzva predsedníctva Ustredného výboru KSCas, uverejnená v minulom čísle Života. V tomto smere sa rozvíjala diskusia medzi KSCas, v tom aj na našich predzajazdových stretnutiach s ľivotom, o spoločnosti a dopisovateľmi ľivota, o jej efektívite konštrukívnej podaromatici, ako aj rastu disciplíny a zodpovednosti za zverené úlohy. Upravovala na to aj výzva predsedníctva Ustredného výboru KSCas, uverejnená v minulom čísle Života. V tomto smere sa rozvíjala diskusia medzi KSCas, v tom aj na našich predzajazdových stretnutiach s ľivotom, o spoločnosti a dopisovateľmi ľivota, o jej efektívite konštrukívnej podaromatici, ako aj rastu disciplíny a zodpovednosti za zverené úlohy. Upravovala na to aj výzva predsedníctva Ustredného výboru KSCas, uverejnená v minulom čísle Života. V tomto smere sa rozvíjala diskusia medzi KSCas, v tom aj na našich predzajazdových stretnutiach s ľivotom, o spoločnosti a dopisovateľmi ľivota, o jej efektívite konštrukívnej podaromatici, ako aj rastu disciplíny a zodpovednosti za zverené úlohy. Upravovala na to aj výzva predsedníctva Ustredného výboru KSCas, uverejnená v minulom čísle Života. V tomto smere sa rozvíjala diskusia medzi KSCas, v tom aj na našich predzajazdových stretnutiach s ľivotom, o spoločnosti a dopisovateľmi ľivota, o jej efektívite konštrukívnej podaromatici, ako aj rastu disciplíny a zodpovednosti za zverené úlohy. Upravovala na to aj výzva predsedníctva Ustredného výboru KSCas, uverejnená v minulom čísle Života. V tomto smere sa rozvíjala diskusia medzi KSCas, v tom aj na našich predzajazdových stretnutiach s ľivotom, o spoločnosti a dopisovateľmi ľivota, o jej efektívite konštrukívnej podaromatici, ako aj rastu disciplíny a zodpovednosti za zverené úlohy. Upravovala na to aj výzva predsedníctva Ustredného výboru KSCas, uverejnená v minulom čísle Života. V tomto smere sa rozvíjala diskusia medzi KSCas, v tom aj na našich predzajazdových stretnutiach s ľivotom, o spoločnosti a dopisovateľmi ľivota, o jej efektívite konštrukívnej podaromatici, ako aj rastu disciplíny a zodpovednosti za zverené úlohy. Upravovala na to aj výzva predsedníctva Ustredného výboru KSCas, uverejnená v minulom čísle Života. V tomto smere sa rozvíjala diskusia medzi KSCas, v tom aj na našich predzajazdových stretnutiach s ľivotom, o spoločnosti a dopisovateľmi ľivota, o jej efektívite konštrukívnej podaromatici, ako aj rastu disciplíny a zodpovednosti za zverené úlohy. Upravovala na to aj výzva predsedníctva Ustredného výboru KSCas, uverejnená v minulom čísle Života. V tomto smere sa rozvíjala diskusia medzi KSCas, v tom aj na našich predzajazdových stretnutiach s ľivotom, o spoločnosti a dopisovateľmi ľivota, o jej efektívite konštrukívnej podaromatici, ako aj rastu disciplíny a zodpovednosti za zverené úlohy. Upravovala na to aj výzva predsedníctva Ustredného výboru KSCas, uverejnená v minulom čísle Života. V tomto smere sa rozvíjala diskusia medzi KSCas, v tom aj na našich predzajazdových stretnutiach s ľivotom, o spoločnosti a dopisovateľmi ľivota, o jej efektívite konštrukívnej podaromatici, ako aj rastu disciplíny a zodpovednosti za zverené úlohy. Upravovala na to aj výzva predsedníctva Ustredného výboru KSCas, uverejnená v minulom čísle Života. V tomto smere sa rozvíjala diskusia medzi KSCas, v tom aj na našich predzajazdových stretnutiach s ľivotom, o spoločnosti a dopisovateľmi ľivota, o jej efektívite konštrukívnej podaromatici, ako aj rastu disciplíny a zodpovednosti za zverené úlohy. Upravovala na to aj výzva predsedníctva Ustredného výboru KSCas, uverejnená v minulom čísle Života. V tomto smere sa rozvíjala diskusia medzi KSCas, v tom aj na našich predzajazdových stretnutiach s ľivotom, o spoločnosti a dopisovateľmi ľivota, o jej efektívite konštrukívnej podaromatici, ako aj rastu disciplíny a zodpovednosti za zverené úlohy. Upravovala na to aj výzva predsedníctva Ustredného výboru KSCas, uverejnená v minulom čísle Života. V tomto smere sa rozvíjala diskusia medzi KSCas, v tom aj na našich predzajazdových stretnutiach s ľivotom, o spoločnosti a dopisovateľmi ľivota, o jej efektívite konštrukívnej podaromatici, ako aj rastu disciplíny a zodpovednosti za zverené úlohy. Upravovala na to aj výzva predsedníctva Ustredného výboru KSCas, uverejnená v minulom čísle Života. V tomto smere sa rozvíjala diskusia medzi KSCas, v tom aj na našich predzajazdových stretnutiach s ľivotom, o spoločnosti a dopisovateľmi ľivota, o jej efektívite konštrukívnej podaromatici, ako aj rastu disciplíny a zodpovednosti za zverené úlohy. Upravovala na to aj výzva predsedníctva Ustredného výboru KSCas, uverejnená v minulom čísle Života. V tomto smere sa rozvíjala diskusia medzi KSCas, v tom aj na našich predzajazdových stretnutiach s ľivotom, o spoločnosti a dopisovateľmi ľivota, o jej efektívite konštrukívnej podaromatici, ako aj rastu disciplíny a zodpovednosti za zverené úlohy. Upravovala na to aj výzva predsedníctva Ustredného výboru KSCas, uverejnená v minulom čísle Života. V tomto smere sa

Napriek značnému rastu výroby počávín, najmä v posledných rokoch, sú píne neuspokojujeme naše potreby, ktoré rastú úmerne so zvyšovaním a reálnych príjmov.

vytýčeného na XV. pléne ÚV PZRS vyplýva, že do roku 1990 by sme mali zvýšiť výrobu potravín, teda predovšetkým polnohospodársku produkciu. Prítom námame to urobil za skoro o polovicu menšej zamesťanosti v polnohospodárstve, aká je v súčasnosti. Zo 6 miliónov osôb, ktoré dnes pracujú v polnohospodárstve, do roku 1990 malo by prejsť do inej zamestnania okolo 2,5 mil. O 15 rokov prognózitívna práce každého rolníka stupne teda priemerne až štvormásobne.

Plán revozu po Polnohospodárstva a hospodárenia potravinami prihliada na dlhšie perspektívky. Totiž v tomto odvetví hospodárstva, najmä keď sa zoberie do úvahy jeho špecifiku a štruktúru, nemôžno z roka na rok realizovať veľké zrychlenie dovoža. Vtedy to nie je iba otázka dodatočných prostriedkov. Keď dnes hodnota jedného pracovníka v polnohospodárstve neprekrácuje 25 000 zl, o 15 rokov dosiahne

Treba zdôrazniť rastúci význam so-cialistického sektora, predovšetkým s-tátnych majetkov v celom poľnoho-podársstve. Dobrá organizácia práce, zavádzanie moderných technológií a stále vyššia poľnohospodárska kultúra spôsobili, že za štyri roky tejto päťroč-nice št. majetku zvýšili celkovú pro-dukciu o vyše 50% (celé poľnohospo-dárstvo o 22,7%). Hlektárová výnosnos-t štyroch základných druhov obilia sa zvýšila o ok. 60%, pričom práve v tomto období št. majetky prevzali ok. 300 000 nové poduby.

K zriekavostiam patrí dnes obec, v ktorej by neboli rolnícky kružok či kooperatívny kolektív. V gminách vznikajú družstvá rolníckych kružkov, ktoré nie sú preberajú a obhospodarujú podu zo štátneho fondu, ale organizu-ju aj výrobné služby. Čoraz častejšie sú to komplexné služby, od rohadzo-vania maštalného hnoja po chemizač-né a strojové služby. Na vidiek u a v

NIELEN NA POLI

Potraviny sa vyrábajú nielen pria-
mo na poli. Rozvoj potravnárskej a
poľnohospodárstva je vecou skoro
všetkých odvetví hospodárstva, via-
stne celého národa. Preto aj zodpoved-
nosť za realizáciu potravnárskeho
programu zahrňuje teda vedu a tech-
niku, chémiku, strojársku priemysel,
stavebnictvo, obchod a služby.

Racionálne používanie vhodných dá-
vok minerálnych hnojiv prináša rast
úrody o okolo 50—60%, zase pokrokú
v oblasti mechanizácie vŕacíme 1/3
rastu poľnohospodárskej produkcie.

Preto taký veľký význam prikládá-
me rozvoju chémickej a priemyslu na
výrobu poľnohospodárských strojov.

V roku 1970 v Poľsku vysievali prie-
merne 124 kg mineralných hnojiv (v
čistej zložke) na hektár, dnes — 184
kg, v roku 1980 vysiejeme 260 kg hno-
jiv a v 1990 — 350 kg, teda troško,

卷之三

卷之三

- usiloval sa o stály, rýchly rast
v národního hospodárskej produkcii (teda aj
produkcie potravín) — zabezpečujúcej
inmáce potreby a stále rentabilnejší
vývoz;
- celá doterajšia činnosť zlepšujúca
organizáciu miest ce v národnosťové

realizácia týchto dvoch cieľov má by viesť k neustálemu zlepšovaniu technológií mala by urychľovať proces výstavby polského poľnohospodárstva, využívajúcich v polnohospodárstve.

Už dnes môžeme s uspokojením hovoriť o dobrých výsledkoch, ktoré dozahlo — najmä v posledných rokoch — polské poľnohospodárstvo. Celková poľnohospodárska produkcia sa v rokoch 1971—1974 zvýšila o 22,7% (čiže viacne o 5,7% ročne). Minoriaďné výsledky vznášia živociestná výroba — o 29%. Odzrkadilo sa to vo zvýšenej poirebore mäsa a mäsových výrobkov. Súhlas s uznesením VI. zjazdu, v časopisech 1971—1975 ľatio spotreba mäsa stupňu o 7,5 až 8,5 kg na jedného obyvateľa. V skutočnosti však

Písem o výsledkoch dosiahnutých v polnohospodárstve v rokoch 1971—1975, kebo pravé pre toto obdobie je charakteristická stranicko-vládna činnosť, pre jeho rozvoj. Všetky rozhodnutia boli schvalované v rámci a v inhlase s predpolakadlami nového polnohospodarskej politiky straný; v praxi to odzrkadilo radikálnym zvýšením výkáladov na rozvoj polnohospodárstva priemyselných odvetví, ktoré mu pribudla a zároveň starostlivosťou o zlepšenie životných podmienok všetkých

POLYCHILOPODIA CO.

DALEJ OBROVSKÉ REZERVY

Najcharakteristickejšia pre polské ekonómopodárdárstvo je jeho veľká rozloženosť. Súkromné gazdovstvá zaberajú 75% polnohospodárskej pôdy, z toho okolo $\frac{1}{3}$ sú gazdovstvá s plochou do 2 hektárov, čo sfalovalo a stáča je šesťky organizácií a výrobné opa-

V takomto rozdrobenom polnohospodárstve je zamestnaných 28 osôb na 100 hektárov polnohospodárskej pôdy. Jedna osoba vyrába jedna potraviny pre 5 až 6 spotrebitelov, zatiaľ čo vysoko rozvinutých krajinách — pre viac než desať a dokonca pre niekoľko de-
siatok.

Ako sú tuma obrovské rezervy a predovšetkým nočnými. Z plánu rozvoja

NIELSEN NA POLITI

Potraviny sa vyrábajú nielen pria-
mo na poli. Rozvoj potravinárskej a
poľnohospodárstva je veľmi skoro
všetkých odvetvá, ktoré sú v súčasnosti
stene celého národa. Preto aj zodpoved-
nosť za realizáciu potravinárskeho
programu zahrňuje teda vedu a tech-
niku, chémiku, strojársku priemysel,
stavebnictvo, obchodu a služby.
Racionálne používanie vhodných dá-
vok minerálnych hnojív prináša rast
úrody o okolo 50—60%, zase pokroku
v oblasti mechanizácie vŕačime 1/3
rastu poľnohospodárskej produkcia.
Preto taký veľký význam prikladá-
me rozvoju chémie a priemyslu na
výrobu poľnohospodárských strojov.
V roku 1970 v Poľsku vystavali prie-
merné 14 kg minerálnych hnojív (v
čistej zložke) na hektár, dnes — 184
kg, v roku 1980 vysiejeme 260 kg hno-
jiv a v 1990 — 350 kg, teda toľko,

SOMETHING TO TALK ABOUT
BY ROBERT WILSON

krajnách. Znamená to nutnosť vynaložiť dodatočné náklady na rozvoj chemického priemyslu.

Pokiaľ ide o priemysel na výrobu poľnohospodárskych strojov, za posledných päť rokov pribudlo v porin-

V období po XV. pléne ÚV, Politického byro a vláda schválili mnohé rozehnutia, napr. o modernizácii a roz-

sireni výroby traktorov, o urychlení výroby obilných a repných kombajnov. Koncom najbližšej päťročky bude Poľsko vyrábať skoro 100 000 traktorov ročne, dnes ich v celom rolnictve pracuje niečo vyše 350 000.

V roku 1980 budeme vyrábať 8 000 obilných kombajnov, použitie

Na plne zaujímavé nejednouceným po-
trieb, dôležitých pre rýchly rozvoj
chovu. Ide tuna o stroje pre zber obi-
lia, zelených krmív a okopanín, ako
aj pre výrobu krmív.

Potrieb je stále vela, tak v oblasti
mechanizácie a chemizácie, ako aj elek-
tronikáce pre rozbudovanie
poľnohospodárstva a regu-
láciu.

lácie vodných pomerov, v oblasti rozvoja polohospodársko-potravnárskeho priemyslu a spracovania polinohopodárskych plodín. Za posledných päť rokov sme na rozvoj tohto priemyslu vydali 90 mil. zl., kým za predchádzajúcich 15 rokov iba 70 mil. zl. Inverstície sa koncentrujú predovšetkým v

másiarenskom, mliekárskom a mly-
nárskom priemysle, ako aj v cukro-
várskom a krmivozárskom priemysle.
Zo smernic ÚV na VII. zjazde PZRS
vyplýva, že celková polnohodárska
produkcia v budúcej päťročníci by
mala stúpnúť o 15—16%, v tom živo-
činná výroba a 16—18%. Ďalší rozvoj
celého potravinársstva umožní rast do-
dávok polnohodárských tovarov na

Sú to náročné, ale reálne plány.
Všetky úspechy nášho poľnohospodárstva a to, vďaka čomu dosiahnuť, teda pracovitej rolníkovi, lepšia organizácia práce, zvýšené finančné prostriedky, sú v obrovskej miere aj výsledkom dôvernej výrobcovi potravín k polnohospodárskej politike strany. Táto dôvera sa už stala trvalou hodnotou, a práve to je veľmi dôležitou pod-

Človek vlastne žije tri životy — jeden vlastný, druhý v spomienkach a treći v spomienkach iných ľudí. Tých, čo poň ostali.

Vlastné spomienky neraz splyvajú so snom. Zážitky spojené s ťažbami niekedy sa venesú vysoko nad zem ako fantázia. Tužba sa sníbi so skutočnosťou a všetko, čo sme zažili a o čom sme premyšľali, dosťava zlatý nadých ako známy sad za mesačného svitu.

Zlatý svit zasvie krajinku, ludi, nebo i naše ruky, ktoré sa chvějú ako javorové listy vo vánku. Cítim v nich stekanie miazgy, ktorá vniká v sade

— do stromov, do ľudských žil, do voni okolo nás. A zrazu sa vteko v nas pospája — i to, čo bol, i to, čo mohlo byť; čo sa odohralo v živote i čo sa odohralo vo sne.

Nikdy som tam nebola, i keď presne viem, kde možna stať horáren. Nikdy som ju nevidel, iba som po nej tužil a videl som ju v snach. No viem celkom určite, kde stojí. Mari sa mi, že som tam predsa len bol.

Ked sa dospíte hore hlubokou dolinou, za ſtrvým mostom povýše bránu rozčesnutou jedlou vede zasnežená strmina, holá ako dlaň, do mladiny, ktorá prechadza do stácej hory. A tam, po dobrej hodinovej chôdzi, ju nájdete, učupení na simečnej čištine, obklúčenej storočenými smrekami. Starú direvnenú horáreň.

Poznám nejednu horáreň z deťstva. V jednej som sa zotavoval po zápale prieč, vychádzal som z horúceho hrnca vohnu ihličia, pil som tepé, čerstvo vydolené mlieko a jedol lyžičkami tvarínovej horskej mlieka. V druhej som stával mi hnedú škravnú na chrbte. Hovoril, že jeho doniesol jelen na pároch. Príkyl som. Jeho mohol v horach, ale mňa v meste? Nie, mňa raz som bol cez Nový rok u vzialenejšieho príbuzného v horári. Na Machnatom a chodil som s horárom večer na postriežku na lísky. Triasol

som sa od zimy v zasneženej drevenej bude so zaskleným obdôbkom, ale ked v snechoch za mesačného svitu zasvetil liščie oči, hned ma zalaiba napäť som pozoroval, ako starý lisák trhal kusy mäsa a odiňal ľasú, ktoré len v úctivej vzdialosti, akoby sa blízo prediarie. Južný vetrík prinášal z dolín sem do strečok, kedy sa otvoril otec nažerie. Trošku som sa aj sklamal, lebo podla rozprávok som rátal v liščej rodine len so vzajomnou nehrou a láskou.

Pri tej istej horári povýše včelinu verandu, dľho som nevedel slová strečok. Ale len čo strach prešiel, mal som sto chutí aj výskat od radosti: videl som medveďa! Chlapci mi budú závidieť.

Po mnogých rokoch odchádzal som z inej horáreň za tmavých nočí s parízmi na akcie. V nej som raz skoro prišiel o život. Nemeckí alpinisti ju obkútili — zrejme predpokladali, že v nej budú povstalci — a začali strieľať, aby ani myš neprekračuje lesa. Boli sime traja na verande a všetkým tom sa nám podarilo ubzknúť.

To boli niektoré z mnogých horárm, ktoré som dobre poznal.

Bratne za ſtrvým mostom, povýše bránu s rozčesnutou jedlou som nikdy nebola, ba také miesto som ani nikdy v živote nevidel. A predsa viem opísaf čistinu i rozprávku horáreň, lebo sa mi marí, že som ju navštívoril.

Môžno to bolo v nocach po partizanských akciach, keď sme sa v bunkroch pod snehom tráslí od zimy, hladni a unavení, a kastali od ſtiplavého dymu pahrieb, čo nehriali, iba čumili. Možno to bolo viedy, keď nás bezozbívnešom obkvíčovali níkdeko dni. Z obkvíčenejho územia sa nemohla ani kuna prešmyknúť, nieto človek.

A vtedy, keď podaktori z nás v horučke počeli, ako si zubatá brúsi kosu, ako nám kuvik oznamuje smrčili, do rozprávkej horáreň. Hradal som v nej ūtočiť, ako ranený srneček hľadá húščinu s vodom.

Ako vyzerala? Rozprávko! Už cesta, čo k nej viedla, bola ani vyskrihnuta z rozprávky. V silnečných lúčoch sa ligoty snehy. Bol prijemný lenosť čakali, kedy sa otvoril včelinu.

Prešiel som mladinou do stácej horáreň slabú vónu prvých pukov a

lebo som mal istou, že sa spoza stromu nevyňoril. Nemec so samopalom, že je tu kút, kde sa cudzia čízma nedostane. Tieto miesta sú odsekané od vý-

Dýchal sa mi volne ako ešte nikdy, lebo som mal istou, že sa spoza stromu nevyňoril. Nemec so samopalom, že je tu kút, kde sa cudzia čízma nedostane. Tieto miesta sú odsekané od vý-

čert od svätej trojkárovou kriedou. Oči si mohol odpodzíti. Mohli sa len dívat a obdivovať, nemuseli pozorovať. Už viemali len hlasu vtákov, pieseň horáreň. Nemuseli zachytávať vržané snehu, ani štekot vojenských vŕtakov, ani evakuácia záveru samopalu. Vydýchoval som hlubo predjarné vónu, nemusel som byť v streliu, či vetrík neprinesie západu dymu z pahreby, pri ktoré si esesmani vysúšajú skrehnuté hory.

Ked sa na simečnej čištine vynoria horáren so špirálou modrasťou dymu nad Komínom, obkolesenou došteným plotom, sedíce mi poskočilo od radosti. Tmave zruby s patinou rokov, poprasané od mrazov, šindľová strecha, hlbunka pod stítom s parkom sivých obkvíčených ihličníkov. Zachytíl som vohnu prekvíčeného územia sa nemohla ani kuna prešmyknúť, nieto človek.

A vtedy, keď podaktori z nás v horučke počeli, ako si zubatá brúsi kosu, ako nám kuvik oznamuje smrčili, do rozprávkej horáreň. Hradal som v nej ūtočiť, ako ranený srneček hľadá húščinu s vodom.

Otvorili sa dubové dvere a z nich

— Kde je tá deéra? — spýtal sa horár akoby sam seba a hneď si aj odpovedal: — Na malinách.

Už som sa ani nezreduďoval a horáreňa ma pohľadikala.

— Naozaj išla zbierať maliny. Vari sponiate rozprávku o dvanásťich mestiacikoch?

Prikývol som a horárik sa zasmial zvonivým smiechom:

— Aj vysťe velmi chceli prísť k ceste, čo k nej viedla, hola ani vyskrihnuta z rozprávky. V silnečných lúčoch sa ligoty snehy. Bol prijemný lenosť čakali, kedy sa otvoril včelinu.

Pravdu má, uznal som, svájí pravdu. Tuho som si zaprial — podla horárovo návodu — aby sa zjavila v kuchyni Ludka. A veru, dvere sa otvorili a človek na prahu stálo krásne modro-

oká dievča.

— Tak, už si tu, Ludka? — vykřikla radostne mama. — Pozri, hosta máme. Chodte sa prejst! Poukazuj mi nám. Či nie?

— Aj vysťe von. Ludka zastala pred plotom, zlahka sa o mňa oprela cezlym bokom a ja som ju tuho bozkal na ūstu. Cítil som chut' horských jablkov a veveričiek nad obdôbkom na manzardke, vyrezávané rány oblikov.

Tmave zruby s patinou rokov, poprasané od mrazov, šindľová strecha, hlbunka pod stítom s parkom sivých obkvíčených ihličníkov. Zachytíl som vohnu prekvíčeného územia sa nemohla ani kuna prešmyknúť, nieto človek.

A vtedy, keď podaktori z nás v horučke počeli, ako si zubatá brúsi kosu, ako nám kuvik oznamuje smrčili, do rozprávkej horáreň. Hradal som v nej ūtočiť, ako ranený srneček hľadá húščinu s vodom.

Otvorili sa dubové dvere a z nich

— Ale vtedy je zima!

— Na malinách.

MALINY V ZIME MILOŠ KRNO

sa vynoria horárika so strakatou šatou na hlave. Líča jej horeli od sporáka. Keď ma zocila, ani sa neprekva-pila a povedala:

— Vitajte! Čakáme vás. Obed je ho-tovy!

Prízmúril som a zasa som otvoril oči. Nesniva sa mi? Nie, uvedomil som si, vo sre by som necítiť vóru.

— Príšiel som sa na chvíliku zachrá-niť, — vyhrkol som. — Kde je pán horá?

— Čaká vás. V kuchyni za stolom sedel horár s manor vykrijetým fú-zam. Podal mi ruku, usadil ma a po-vedal:

— Už som vám naložil. Kapustnicu s hríbami. Jedz, kým je horúca. A potom pride pečienka z diváka. Chípal som kyslu polievku s hru-bými haluškami, hital som ich, až som s ňou spotil, a potom som sa pustil do pečienky. Bola chutná, šťavnatá, vo-havá a zemňatky sa mi rozprástali v ústach ako masto. Potom som pil mlieko, chutný ako v lete z horskej pa-šmar.

— Dcéra sa ihneď vráti, — oznánil mi horá. — Pamäťate sa na ľu paní-mi horá? — Na maliny? — vybuchol som. — Ale vtedy je zima!

Horáka sa na mňa milo usmiala ako matka na diefa, ktoré ešte nechá-pe veľa vecí. Vzala z kredencia kar-tu, sadla si naproti mne a začala ich rozdať — horárok, mne i sebe.

— Dámne si veselú sedmu, dobré? —

Dávno som nemal v rukách kartu a s chufou som sa pustil do hry. Kar-tu mi dobre sa, mal som plyn ruku tuzor, desiatok a sedničiek. Hrali sime na lieškovce a predo mnou ich už hola celá kôpka.

Ienicami na seno. Aj so tam nájau. Potome, budeme sa tam bozkávať. S ťisom som jej ruku a rozbehli sme sa do svahu. Už ma oviala vóna sena, už po sňom chmatia moja ruka, aj Ludka vzala na hrst sennu a pritisla mi ho na liec:

— Ako vonia? Zošašiem!...

— Nádherne vonia, — vzdychol son a objal som Ludku z celej sily...

— Ohutnaj, — povedala. — Malinový. Sladké ani med. Pokrútil som hľavou, a hoci som ich nazrel v hrnčeku, neopovážil som sa vystriet ru-nejšíbal, že v druhej ruke drží kvietopnejnej hrnček.

— Ochutnaj, — povedala. — Malinový. Sladké ani med. Pokrútil som hľavou, a hoci som ich nazrel v hrnčeku, neopovážil som sa vystriet ru-nejšíbal, že v druhej ruke drží kvietopnejnej hrnček.

— Potom, — vyhrkol som, — po-čom...

Hriala ma dvojnásobná radosť — od vojny ma delí trojkárová krieda a som s Ludkou pred rozprávkou ho-ráriou.

— Pozri, — ukázala očami na svah, slinky v ústach.

Otvorili sa dubové dvere a z nich

lenicami na seno. Aj so tam nájau. Potome, budeme sa tam bozkávať. S ťisom som jej ruku a rozbehli sme sa do svahu. Už ma oviala vóna sena, už po sňom chmatia moja ruka, aj Ludka vzala na hrst sennu a pritisla mi ho na liec:

— Ako vonia? Zošašiem!...

— Nádherne vonia, — vzdychol son a objal som Ludku z celej sily...

— Ohutnaj, — povedala. — Malinový. Sladké ani med. Pokrútil som hľavou, a hoci som ich nazrel v hrnčeku, neopovážil som sa vystriet ru-nejšíbal, že v druhej ruke drží kvietopnejnej hrnček.

— Potom, — vyhrkol som, — po-čom...

Hriala ma dvojnásobná radosť — od vojny ma delí trojkárová krieda a som s Ludkou pred rozprávkou ho-ráriou.

— Pozri, — ukázala očami na svah, slinky v ústach.

Otvorili sa dubové dvere a z nich

lenicami na seno. Aj so tam nájau. Potome, budeme sa tam bozkávať. S ťisom som jej ruku a rozbehli sme sa do svahu. Už ma oviala vóna sena, už po sňom chmatia moja ruka, aj Ludka vzala na hrst sennu a pritisla mi ho na liec:

— Ako vonia? Zošašiem!...

— Nádherne vonia, — vzdychol son a objal som Ludku z celej sily...

— Ohutnaj, — povedala. — Malinový. Sladké ani med. Pokrútil som hľavou, a hoci som ich nazrel v hrnčeku, neopovážil som sa vystriet ru-nejšíbal, že v druhej ruke drží kvietopnejnej hrnček.

— Potom, — vyhrkol som, — po-čom...

Hriala ma dvojnásobná radosť — od vojny ma delí trojkárová krieda a som s Ludkou pred rozprávkou ho-ráriou.

— Pozri, — ukázala očami na svah, slinky v ústach.

Otvorili sa dubové dvere a z nich

lenicami na seno. Aj so tam nájau. Potome, budeme sa tam bozkávať. S ťisom som jej ruku a rozbehli sme sa do svahu. Už ma oviala vóna sena, už po sňom chmatia moja ruka, aj Ludka vzala na hrst sennu a pritisla mi ho na liec:

— Ako vonia? Zošašiem!...

— Nádherne vonia, — vzdychol son a objal som Ludku z celej sily...

— Ohutnaj, — povedala. — Malinový. Sladké ani med. Pokrútil som hľavou, a hoci som ich nazrel v hrnčeku, neopovážil som sa vystriet ru-nejšíbal, že v druhej ruke drží kvietopnejnej hrnček.

— Potom, — vyhrkol som, — po-čom...

Hriala ma dvojnásobná radosť — od vojny ma delí trojkárová krieda a som s Ludkou pred rozprávkou ho-ráriou.

— Pozri, — ukázala očami na svah, slinky v ústach.

Otvorili sa dubové dvere a z nich

lenicami na seno. Aj so tam nájau. Potome, budeme sa tam bozkávať. S ťisom som jej ruku a rozbehli sme sa do svahu. Už ma oviala vóna sena, už po sňom chmatia moja ruka, aj Ludka vzala na hrst sennu a pritisla mi ho na liec:

— Ako vonia? Zošašiem!...

— Nádherne vonia, — vzdychol son a objal som Ludku z celej sily...

— Ohutnaj, — povedala. — Malinový. Sladké ani med. Pokrútil som hľavou, a hoci som ich nazrel v hrnčeku, neopovážil som sa vystriet ru-nejšíbal, že v druhej ruke drží kvietopnejnej hrnček.

— Potom, — vyhrkol som, — po-čom...

Hriala ma dvojnásobná radosť — od vojny ma delí trojkárová krieda a som s Ludkou pred rozprávkou ho-ráriou.

— Pozri, — ukázala očami na svah, slinky v ústach.

Otvorili sa dubové dvere a z nich

lenicami na seno. Aj so tam nájau. Potome, budeme sa tam bozkávať. S ťisom som jej ruku a rozbehli sme sa do svahu. Už ma oviala vóna sena, už po sňom chmatia moja ruka, aj Ludka vzala na hrst sennu a pritisla mi ho na liec:

— Ako vonia? Zošašiem!...

— Nádherne vonia, — vzdychol son a objal som Ludku z celej sily...

— Ohutnaj, — povedala. — Malinový. Sladké ani med. Pokrútil som hľavou, a hoci som ich nazrel v hrnčeku, neopovážil

PÔDAMUSÍ RODIT

Nie je to náhoda, že veľký rozvoj spotreby potravín sa v dnešnom svete spája s vysokou, ako aj modernou priemyselnou výrobou, s tým, že moderné polnohospodárstvo sa rozvíja v operej o moderný priemysel. Mají na to vplyv mnohých faktorií medzi nimi podmienenie pokroku v polnohospodárstve, ako organickej konzumápcii potrieb spoločnosti. Preto aj intenzifikácia polnohospodárstva, súčasť výestranného rozvoja krajiny a stále lepšieho uspokojovalia rastúcich zlepšenie pracovných a životných podmienok vidieckeho obyvateľstva patri k hlavným otázkam našeho hospodárstva od VI. zlazdy strany.

Je to tým dôležitejšie, že Poľsko patrí medzi krajiny s malou zásobou polnohospodárskej pôdy v prepočítaní na jedného obyvateľa. Preto aj program prienýsel, mestá, cestnú siet atď. sa z roka na rok zmenšuje. Spája sa to s ne-rovnomeným využívaním pôdy a s rozdrobenou štruktúrou našeho polnohospodárstva, čo ma nepríaznivý vplyv na rozvoj polnohospodárskej produkcie, v tom chovu.

Rozdrobenosť gazdovstiev je mimoradne veľká v podhorských oblastiach, ako na Orave a Spiši, kde zároveň existuje veľké rozdiely v úrovni agrotechniky a polnohospodárskej kultury, v súvislosti s čím je ľahko zavadzať efektívnejšiu mechanizáciu polnohospodárskej produkcie.

Preto v celej krajine je nevyhnutné plniť a lepšie využívanie pôdných zásob, v čom sa skrývajú ešte obrovské možnosti rasti polnohospodárskej produkcie. Práve v prospech lepšieho využívania pôdy boli schválené po VI. zlazde strany mnoge ekonomicke, technicke, pravne a organizacne opatrenia. Obrovskym usilím boli polnohospodárstvu dodané stroje a zariadenia za 76 miliard zlých, teda o 90 percent viac ako v minulej pätročici. Zároveň bolo dodaných skoro 30 miliónov ton cementu. Zvýšili sa dodávky umelých hnojiv na okolo 180 kg na hektár. V budúcej pätročici hodnota strojov a zariadení dodaných viďieku bude

JÁN MOLITORIS: — Sme radi, že v programme UV PZRS a počas predizazdovej diskusie sa zdôrazňuje význam ekonomických otázok, v tom polnohospodárskych otázok, že sa využívajú rozumný program pre budúcu pätročici, aby sa zvyšovala polnohospodárska produkcia, aby sa rolníkom žilo stale lepšie, aby mládež neukázala z vidieka a dedina sa vyrovnila mestu.

Rolníci robia všetko, aby dosiahli čo najlepšiu úrodu, usilovne pracujú, neradia na námahu, ktorú musia vynaložiť, aby pôda bola obstará a oni dosiahli čo najlepšie výsledky.

Avšak podľa mňa, aby sa mohlo pomôcť rolníkom, freba na naše polia, zaviesť mechanizáciu, ktorá rozhoduje o modernosti polnohospodárstva a je hnaconou silou jeho rozvoja. Od rolníkov malo by sa dokonca pozdvihovať, aby podobne ako používali umelé hnojivo, investovali aj do strojov a polnohospodárskeho náradia. Ved íde o to, aby pôda bola lepšie obrobená a dávala stále väčšie výnosy, viac potravín, o ktoré sa vedie taký boj na celom svete.

LAVINA REKORDOV

Tohorčená ľahkootletická sezóna je už za nami. Bola to sedna, — ako to rok pred olympijskými hrami obvyčajne byva, — rekordov, ktorých tento rok podlia celá lavina: 25 svetových a 20 európskych. Mnho rekordov bolo vyrávaných. Z poľských pretekárov sa na lísinku svetových (a európskych) rekordárov dostala Irena Szewińska v behu na 440 y časom 51,3 sek., a do známu európskych rekordov — Wladysław Kozakiewicz, ktorý skočil o Žrdi 5,60 m. Stojí na zimnej, že Szewińska, ktorá je svetovou rekordérkou aj na 400 m, dosiahla tento rok najlepší čas na svete takmer na ne-typickej trati 300 m — 35,7 sek. Po-zoruhodný výsledky dosiahli tento rok aj niektorí československi ľahkí atleti. Najhodnotnejší výsledok dosiahla variabilná. Svetová rekordérka vo vrhu gu-lou Helena Fibingerová — 21,48 m.

Augustin Andrašák

SPORTOVÉ ZAUIJÍMAVOSTI

Waclaw Luscienski

Ján Molitoris

Ján Kovalík Snímky: M. Kaškievics

siahnutých dobrých športovej malí vypítať za pohár diva. Ale iba jeden pohar!!!

TRI TUŽBY JANA KODEŠA

Československí tenisti, ako je známe, zvíťazili v semifinalovom zápase o

PIVO PRE SPORTOVCOV

K zaujímavým záverom dosiaľ zápa-doneckej viedci na sympózium v Mi-chove: — športovci malí by piť via-cej pivá. Známy urolog prof. dr. Bar-

Kodeš, ktorý získal dva body pre ČSSR, povedal novinárom:

— Ako tenista chcel som, aby sa mi v živote spinili tri tužby: 1. výhra silne obsadený medzinárodný turnaj — čo sa mi podarilo v Paríži v roku 1970; 2. zvíťazit vo Wimbledone — čo sa aj stalo v roku 1973; 3. ostatia mi už iba tretia tužba — doviest Česko-slovensko k víťazstvu o Davisovu po-háru.

LIDÉ ROKY UDÁLOSTI

továřnach a úřadech, na roli nechcú a nebudú pracovať. Tieto gázdovstvá sú dnes ešte pomerne dobré. Deti prídu na dovolenku domov, pomôžu pri senosoch či žalye a nejak sa to tlačí dopredu. Avšak o niekoľko rokov nebude mať na lejto pôde kto pracovať.

AUGUSTÍN ANDRAŠÁK: — Výpovede súdr. E. Gioreka, na stretnutí s rolníkmi obsahujú verkú pravdu, vysvetlujú mnohé otázky, ozrejmujú program rozvoja polnohospodárstva, naznačujú súranou. Je to veľmi spravné, že sa rozvoju polnohospodárstva prilakadá taký veľký význam.

Vyrastol som na dedine, teda viem ako v skutočnosti vyzera „časťa k mode“. Mládež nechce žiť na vidieku — odchádza do mesta. Neobjavím Ameriku, keď poviem, že mládež dobré vidí, kde sa ráňie žije. V meste sa prajouc osiem hodín, je viac možnosti oddychu, sú kina, divadlá a iné príležitosti prijemečné užitočne stráviť voľný čas. A na vidieku? Práca od rána do večera. Keď je trochu voňného času, ostáva väčšinu iba hostinec. Hoci v posledných rokoch sa naše dediny a životné podmienky na nich, podstatne zmenili, predsa nadalej sa nevyrovnanajú podmienkam života v meste.

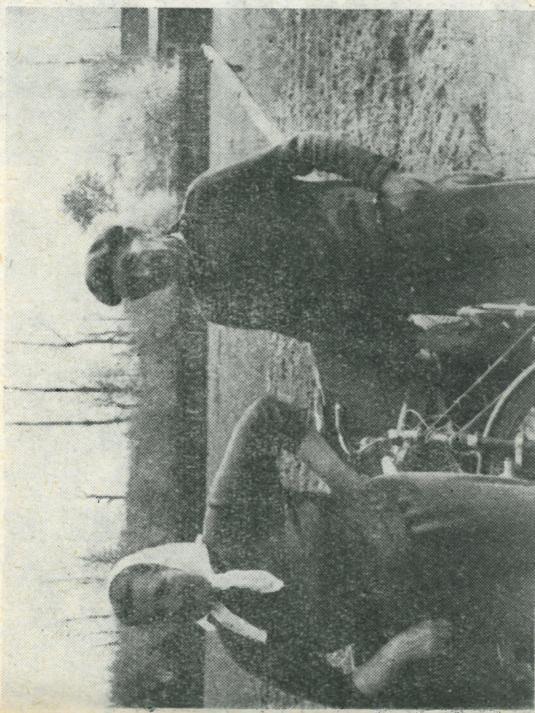
WACLAW LUŠCINSKI: — Co se téče našich zemědělců, tedy členů naší Společnosti, to mutno říci, že hospodaří dobře. Např. takový Emil Svopoda ze Zelova. Hospodaří na pětiapůl hektaru, drží čtyři dojnice, dva býky, jednoho koně. Má hezká hospodařská stavěná. Obilí a brambor dodává více než obnáší kontraktace. Josef Pejza ze Zelova si postavil nový komfortní dům a hospodařské budovy. Obhospodařuje 5 ha půdy. Sjednává kontrakt na řepku olejnou a obilí. Drží si jednoho koně, dva býky a má výnosný chov slepic. Dále bych uved Evžena Zaunara, také ze Zelova. Má osmnáctkárové hospodařství, hezké hospodařské stavěná a obytný dům se čtyřmi místnostmi, s ústředním topením, podává a chováeta. Edmund Pospišil hospodaří na čtyřech a pět ha, má jednoho koně, dve dojnice, dva býky, dva koně, čtyři dojnice. Stodolu má se dvěma malými a má všechny potřebné hospodařské stroje. Každého roku prodává státu 60 metráků obilí a 50 metráků brambor. Do mlékárny dodává mléko se 4% tuku.

Z kucovských hospodařů bych uvedl npř. Bohuslava Semeradu. Má velké hospodařství, čtrnáctihektarové, všechny zemědělské stroje a zařízení. Dříž dva koně, čtyři dojnice, sedm jalovců, devět kusů vepřového dobytka. Letos už prodal státu 60 metráků brambor, 35 metráků žita, a další obilí prodá po vymlácení. Je považován za dobrého hospodaře a chováeta. Edmund Pospišil hospodaří na čtyřech a pět ha, má jednoho koně, dve dojnice, dva býky, dva koně, čtyři dojnice. Stodolu má se dvěma malými a má všechny potřebné hospodařské stroje. Každého roku prodává státu 60 metráků obilí a 50 metráků brambor. Do mlékárny dodává mléko se 4% tuku.

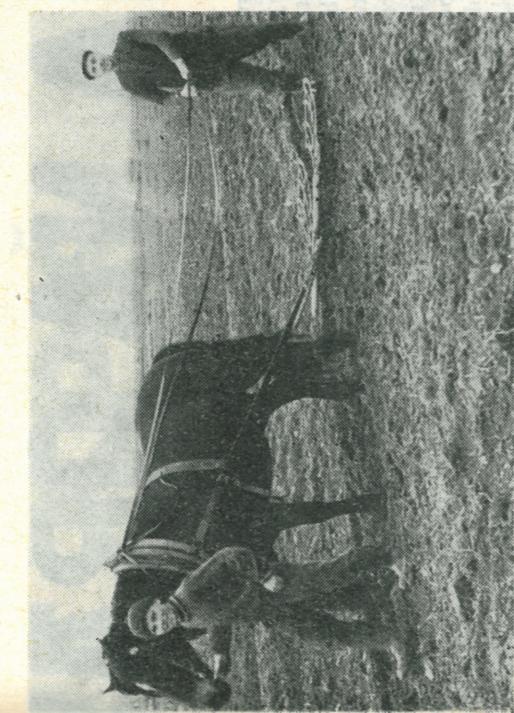
JAN MOLITORIS: — To sa hneď vidí, kto je dobrý gázda. Má stroje a udržiava ich v poriadku, doplníme si strojový park. Vzorne obrába pôdu, rozširuje chov, kontraktuje plodiny. Má pekné gázdovstvo. vystieva patričné množstvo umelych, hnojív, je verejne činný, angažuje sa pre rozvoj svojej obce a oblasti. Kto nevysial umelé hnojivo, vidieť na prvý pohľad. Tam, kde rolnici vysiali umelé hnojivo, rastliny sú pekné, zelené, vysoké, uvést ještě řadu ďalších.

JAN MOLITORIS: — To sa hneď vidí, kto je dobrý gázda. Má stroje a udržiava ich v poriadku, doplníme si strojový park. Vzorne obrába pôdu, rozširuje chov, kontraktuje plodiny. Má pekné gázdovstvo. vystieva patričné množstvo umelych, hnojív, je verejne činný, angažuje sa pre rozvoj svojej obce a oblasti. Kto nevysial umelé hnojivo, vidieť na prvý pohľad. Tam, kde rolnici vysiali umelé hnojivo, rastliny sú pekné, zelené, vysoké, uvést ještě řadu ďalších.

(POKRAČOVANIE NA STR. 10-11)

Na roli: Kr. František Chalupka bráni zoranú pôdu
Slnieka: M. Kaštievicz

Manželé Slobodovi, dobrí hospodári ze Zelova.
Slnieka: M. Kaštievicz

má polnohospodárske stroje ako kosačky, vyrávavé fenziačkov, obráže sena a niektorí doktori. Napriek tomu naši rolníci ešte nedosahujú takú uroveň, ako napríklad rolníci vo Veľkopolsku. Medzi nami sú však aj slabší rolníci, najčastejšie starí a opustení Rudia, bez akéjkoľvek pomoci. Mnohí z nich nemajú ani koňa. Stáva sa, že niektorí z nich seno v kopach, ha niekedy aj na korení, prikryje sneh. Tito rolníci nemôžu neraz nájsť pomoc, aj keby chceli zaplatiť.

JAN MOLITORIS: — Aj u nás, na Spiši, je stále viac takých gázdovstiev, ktoré nemajú násťupcov. Deti sú do školy, vynčili sa, dnes pracujú v

PROSINEC — DECEMBER

- **1.XII.1915** Narodil se Jan Dlugosz, vynikající polský historik XV. stol., autor nejstarších dějin Polska do r. 1480 nazvaných „Roczniki czylki kroniki sławnego Królestwa Polskiego“ (zem. 19.V. 1480).
- **1.XII.1945** Založena Mezinárodní demokratická federace žen.
- **3.XII.1910** Narodil se básník Ján Koštra, slovenský národní umělec.
- **4.XII.** Den polských homíků a nařařů.
- **5.XII.1925** Ve Varšavě zemřel vynikající polský spisovatel Władysław Reymont, správně Rejmont. Narodil se 7. května 1867 ve vesnici Kobiele Wielkie u Radomska v rodině vesnického varhanika. První jeho povídky a příspěvky se ukázaly tiskem roku 1892. Byly podepsány jménem Reymont a to již spisovateli získalo. Uznání získal za reportáže „Pout na Jasnowu Horu“ a „Komediantskou“. Největší Reymontův román „Sedláčí“, který mu přinesl světovou slávu a v roce 1924 Nobelovu cenu, se odehrává ve vesnici Lipka. Z mnoha dalších děl spisovatele nutno uvést román „Zaslibena země“ (1899). Děj se odehrává v průmyslovém Lodži, jejíž život je podřízen právum bezohledných říšaních a existenci a zisk na pludě protichůdných říšaních a národnostních zájmů.
- **5.XII.1941** Zbrojovou ofenzívou hitlerovské armády u Moskvy bylo zahájení vítězné protifašistické Rudé armády, ukončené 7. ledna 1942.
- **6.—13.XII.1945** Ve Varšavě zasedal I. sjezd Polské dělnické strany. Církevní období, které uplynulo od založení strany (5.I.1942) k jejímu prvnímu sjezdu, vyplnila ilegální práce a organizování národnosvobozovacího boje proti okupantům a činnost spojená s organizováním nového aparátu moci na území osvobozeném Rudou armádou. Toto období využila PSDS k uprevnění svých vlivů a stala se tak masovou, více než dvacetileticovou, organizací. Úspěchem PSDS a ji vedené lidové mocí bylo vytvoření Prozatímní vlády Národní jednoty, která měla mezinárodní uznání a zahájení hospodářských obnovy země a také realizace společnostko-hospodářského rozvoje Polska, přijaté VI. sjezdem, které potvrdily správnost programu PDS.
- **6.—11.XII.1971** VI. sjezd PSDS. Schváleny usnesení „Za další sociální strategii společensko-hospodářského rozvoje Polska, přijaté VI. sjezdem, je program UV PSDS, předložený k prodiskutování celému společenství, obsažený ve směrnících na VII. sjezd Strany, který bude zahajen 8. prosince t.r.“
- **7.XII.1970** Zemřel významný slovenský dramatik Ján Palárik (pseud. Beskydov, J. Bezdýkov). Polárik se narodil 27.IV.1822 v rodině učitele v Rakové na Kysuciach. Studoval teologii, filosofii, jazyky a literaturu a pořádil k neidemokratičtísmu křidlu štúrovské mládeže. Psal básně, povídky, přispíval do různých časopisů a zasloužil se o vydání almanachu Concorida (1858), v němž byly zastoupeni téměř všichni tehdejší mladí slovenští spisovateli. Ale do slovenských literárních dějin se zapsal především dramatickou tvorbou. Zvláště tři veselejho „Inkognito“, (1857), „Dráteník“ (1858) a „Dožinkové dobrodružství“ (1860), vyznamené přispění k oživení slovenského národního života. Velká láska k lidu, úsilí o jeho národní, politické, hospodářské a kulturní povznesení jsou hlavními téma všechno, které po dnes jsou aktuální a úspěšně se udržují na slovenských scénách, v rozhlasu a televizi.
- **8.XII.1890** Narodil se Karel Nový, spisovatel, český národní umělec.
- **11.XII.1830** Narodil se František Vítazslav Sasinek, slovenský historik (zem. 17.XI.1914).
- **10.XII.1884** Narodila se Zofia Naftkowska, polská spisovatelka, vedoucí představitelka realistické prozy (zem. 17.XII.1854).
- **12.XII.1850** Narodil se Jan Kasprowicz, básník, dramatik a překladatel, vedoucí reprezentant Maďarského Poláků (zem. 1.VIII.1926).
- **15.—21.XII.1948** Ve Varšavě se konal slučovací kongres PSS; vznikla Polská sjednocená dělnická strana, vedoucí politická síla polské sjednocené dělnické trídy.
- **19.XII.1906** Narodil se LEONID BREZNÉV, generální tajemník ÚV KSSS.
- **20.XII.1890** Narodil se Jaroslav Heyrovský, československý chemik — polarograf (zem. 27.III.1967).
- **20.XII.1970** Konalo se VII. plenum ÚV PSDS; EDWARD GIEREK se stal prvním tajemníkem ÚV; vytyčení změn v řízení společensko-hospodářského života země.
- **21.XII.1765** Zemřel Prokop Diviš, český vynálezce Bleskosvodu (nar. 1.VIII.1696).
- **21.XII.1850** Narodil se Zdeněk Fibich, významný český hudební skladatel (zem. 15.X.1914).
- **24.XII.1900** Utkalo se první číslo ilegálního časopisu „Jiskra“, prvních všeruských marxistických rovin, orgánu Sociálně demokratické dělnické strany Ruska, jehož zakladatelem a redaktorem byl V.I. Lenin.
- **27.XII.1945** Zemřel Janko Jesenský, slovenský básník a spisovatel (nar. 30.VII.1874).
- **31.XII.1943 — 1.I.1944** Ve Varšavě vznikla Zemská národní rada (KRN), lidové demokratické reprezentace polského společenství, povolovaná na podnět Polské dělnické strany. 31.XII.1944 KRN povolala Prozatímní vládu Polské lidové republiky.

(POKRAČOVANIE NA STR. 10-11)

slovník Života

(16)

POLSKÝ	ČESKÝ	POLSKÝ	ČESKÝ	POLSKÝ	ČESKÝ
Bólowysep	Balkánsky poloostrov	Balkánský poloostrov	Drezno	Brázdany	Draždany
Balkánski	Baltické more	Baltické more	Przełęcz	Dukelský průsmyk	Dukelský průsmyk
Morze	Bawarsko	Bawarsko	Dziublier	Dumbier	Dumbier
Baltickie	Beringová ríčina	Beringová ríčina	Galícia	Halič	Halič
Bawaria	Bern	Bern	Genewa	Zeneva	Zeneva
Cieszina	Beskydy	Beskydy	Genua	Janov	Janov
Beringa	Betlém	Betlém	Getyngia	Göttingen	Göttingen
Berno	Biele more	Bilé more	Cieszina	Gibraltarský průliv	Gibraltarský průliv
Beskydy	Bielovežský prales	severní pôl	Gibralská Gierał	Gerlachovský štít	Gerlachovský štít
Betlém	Bielovežský prales	Biskajský záliv	Gniezno	Hnězdino	Hnězdino
Morze Biiale	Cieplice	Byzancie	Golfský průliv	Golfský průliv	Golfský průliv
Puszcza	Cisa	Bodamské jazero	Ipolia	Hesensko	Hesensko
Bialowieska	Cymlažský záliv	Bratislavská Bratislavská Budysín	Izera	Ipel	Ipel
Biegun	Bratislavská Budysín	Teplice	Jablunkovský průsmyk	Jizerka	Jizerka
Zatoka	Bratislavská Budysín	Tisza	Javorina	Javorina	Javorina
Biskajská	Bratislavská Budysín	Tisza	Jeruzolima	Jeruzalém	Jeruzalém
Bizancium	Bratislavská Budysín	Teplice	Jesioniki	Jesieniky	Jesieniky
Jeziorno	Bratislavská Budysín	Teplice	Kair	Káhira	Káhira
Bodenštsie	Bratislavská Budysín	Teplice	Kapsztad	Kapské město	Kapské město
Bratislawa	Bratislavská Budysín	Teplice	Karkonosze	Krkonoše	Krkonoše
Budziszyn	Bratislavská Budysín	Teplice	Kaszubsko	Kašubsko	Kašubsko
Cieplice	Bratislavská Budysín	Teplice	Kiežmarok	Kiežmarok	Kiežmarok
Cisa	Bratislavská Budysín	Teplice	Kijów	Kijev	Kijev
Cymlažský záliv	Bratislavská Budysín	Teplice	Kladisko	Kladisko	Kladisko
Zbiornik	Bratislavská Budysín	Teplice			
Cyp	Bratislavská Budysín	Teplice			
Morze Czarne	Bratislavská Budysín	Teplice			
Czarnogóra	Bratislavská Budysín	Teplice			
Morze Czerwone	Bratislavská Budysín	Teplice			
Czerwone	Bratislavská Budysín	Teplice			

V minulom číle sme uverejnili správu o otvorení kultúrneho domu v Krempachoch, dnes prinášame niekoľko záberov z tejto význačnej slávnosti.

K budove nového kultúrneho domu pochoduju žiaci miestnej základnej školy (sprava doľava): Boženka Surnová, riaditeľ školy Boleslav Filipčík, Halíková Taziková, Anička Mravčíková, Helena Horníková, Anička Mravčíková, Žofka Mošorová, učiteľka Krystyna Dobržynská a ďalší.

Slávostný moment otvorenia kultúrneho domu. Farebnú stuhu prestrihuje tajomník VV PZRS v Nowom Sączi s. Eugeniusz Satoia v sprievode tajomníka GV PZRS v Łopusznej s. Tadeusza Warasza (zľava), náčelníkmi Gminného úradu v Łopusznej s. Andrzeja Stupského (druhý sprava) a riaditeľa v Krempachoch Jakuba Palucha.

PÔDA MUSÍ RODIŤ

(POKRAČOVANIE DISKÚSIE ZO STR. 6-7)

bujné, zase tam, kde neboli vysiate — malé a hrdzavé. Zlý rolník nedodáva agrotechnické pokyny, nepesuje krímu repu a často seje nekvaplikované zino, na elvážok neraz ručne „z plachty“. Prítom ale rolnícke kružky nemajú príliš veľa sajáčiek a u nás napríklad, chybajú rozhadzovače priemyselných hnojiv. To siazaje gazonovanie. Rohníky krížok v Kacvine má iba jeden traktor avšak zároveň má na svojom konte milión zložtých a ešte kúpiť ďalších. Dáť traktorov, lenže zatiaľ nemôže dostať prídel.

WACŁAW LUŚCIAŃSKI: — Všichni zemědělci, s nimiž jsem hovoril, tvrdili, že jim hodne pomáhají odborné zemědělské časopisy, rozhlasové a televízne vysílání pro zemědělce a také misní agromonitorové a zemědělská služba.

Chcel bych zde uvést, že všichni naši zemědělci hnojí umělými hnojivami a oserej půdu kvalifikovaným zrním podle určených movern.

JÁN MOLITORIS: — Aj u nás, na Spiši, rolníci používajú spravidla kvalifikované zrno, čo prináša dobré výsledky. Naše lúky sú obrobene vzorne. Malí sme komazáciu a tak dnes aj úhory máme zaorané a obstaté slachtenou trávou, ktorá dáva dvojnásobne vyššiu úrodu dobrého sena. Preto môžeme chovať pomerne veľa oviec.

Väčšina pôdy u nás je kyslá, preto sa musí vŕniť. Ziaľ' minulý rok sa u nas. v Kacvine, nevýdarilo väčšinu pôdy. Totíž na schôdzi sa rolníci dožadovali, aby celý kacviński pôdy areál vŕniť. Vieme aká bola jeseň. V polovici októbra den a noc vozili väčšinu, potom začalo prísť. Pršalo a pršalo. Na jeseň staciili vysiať iba 20 percent tohto väčšiny, kde sa dalo. Stroje sa zabárali do rozmostnej zeme a museli ich žertiavmi vyfahovať. Časť väčšiny sa znehodnotila. Lenže ani na jar neboho lepšie. Naši rolníci sa na schôdzi opäť dožadovali, aby väčšinu bolo rozhotodené. Lenže kym príši trať, rolníci už orali, lebo nemohli dlhšie čakať so statim. Súhlas sa ešte rozhodzal asi 50 percent.

JÁN KOVALÍK: — Volákedy rolníci chovali u nás červeno-bielu rasu kráv, ktorú sme volali „brezavá“. Bola to dobra rasa, ktorá sa hodila pre naše klimatické podmienky, nebola prieberává v kŕmení a davalá hodine mlieka a mäsa. Lenže úradu nášho bývalého okresu nám nasili nanútili červenú rasu. Odvolávali sme sa proti tomu zdô-

toho väčšinu, zvyjavujúcich 30 percent, sa úplne znehodnotilo. Nemalo by sa teda takto robiť.

JAN KOVALÍK: — Je všeobecne známe, že pôdu na nás treba výčistiť, rolníci to dobre vedia, lenže na rozdiel od toho, čo hovoril krajča J. Molitoris, u nás, na Orave, väčšinu nie je ľahko dostať.

AUGUSTÍN ANDRAŠÁK: — Je to fakt, že na Orave sa pocitujete nedostatok hnojivového väčšiny. Stáva sa však, že aj to, ktoré rolníci dostačujú, nepozívajú na iné tiečky, napr. v stavebníctve. Prečo? Hnojivové väčšinu je lacnejšie a preto sa to vypĺaca. Podľa hľásenia agronoma, pôda bola výčistená, ale to, že časť väčšiny bola využívaná výrobcami, o tom sa už nespomína. Volákedy agronom chodil častejšie k rolníkovi, no dnes ho už písaním sprav až. Hovorí, že nemá čas, aby chodil za rolníkov. Je to pravda, alebo ihu pochodeniu? Keby to bola aj pravda, na veci to nie nemení, lebo ľudia mali by chodiť k agrónomovi, ale predovšetkým on k nim.

JÁN MOLITORIS: — Jedným z činiteľov, ktorý u nás má nepríaznivý vplyv na rozvoj polnohospodárstva, sú zle cesty, najmä poľne, ktoré sú velené hnojími umělými hnojivami a oserej pôdu kvalifikovaným zrním podle určených movern.

Podľa mňa výkupné podniky by mali prichádzat na dedinu a odoberať dobytok i ošpané priamo od rolníkov. Zatiaľ je to tak, že rolníci neraz aj z desiatich obcí prichádzajú ten istý deň do výkupného strediska a musia často zbytočne trápiť čas. Keď rolníci dodajú viac kusov dobytka než môže spracovať mäsový priemysel, musia časť odvázať späť domov. Roľníci majú právdu, keď sa sťažujú, že to nie je v poriadku. Výkupné stredisko sú u nás v Nižných Lapsoch, v Novej Beli a pri Bukovine. Kontraktujeme veľa býčkov, jalovic, kráv a ošpaných.

JÁN KOVALÍK: — Ako vidno sú. Mám ešte jednu otázku spojenú s chovom dobytka. Už dávnejšie sa rolníci u nás, v Dolnej Zubrici dožadujú dodávok jalovíciek a býčkov na výkrm, ale sú s tým ľahkostí. Predseda nášho rolníckeho kružku zohнал sice 50 býčkov, lenže teraz by sme potrebovali už 100. V našej oblasti je chov najrozvinutejší v Chyžnom a podľa priekladu tamojších rolníkov chce gadať aj Dolná Zubrica.

Vráťame sa ešte k stavebným materiálom. U nás sa využíva veľa, lenže máme ľahkú s náklonom k materiálu. Roľníci ich zháňajú, kde sa len dajú. Preto sme radi, že plány na budúci päťročník podstavte riešia tento problém.

Tancuje folklórny súbor spisského obvodu KSCAS, ktorého program odmenili diváci bútliwým potleskom. Spieva školský tanecno-spevácky súbor z Krempach (zľava doprava): Emilia Surnová, Mária Kríštofková, Anna Petriško-vá, Emilia Kalatová, Mária Petriško-vá, Mária Bičubová, Mária Galušová a Anna Sovová. Foto: E. Kaczmarszyk a J. Špernoga

redakcia čitatelia

KACVIN

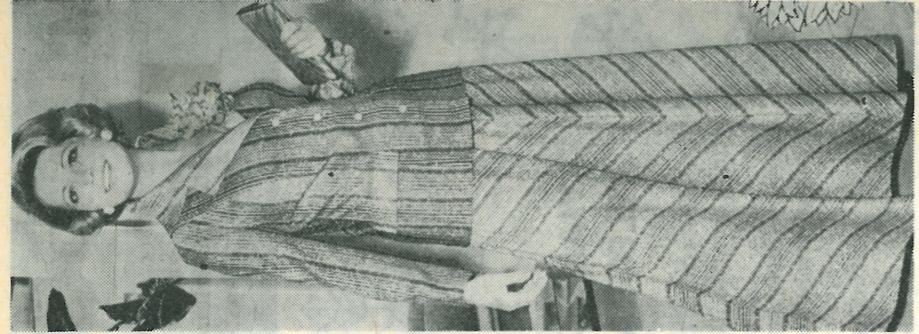
Prácu rolníckeho kružku v našej obci možno len pochváliť. Za posledných päť rokov kružok dosiahol skutočne dobré výsledky. Takto ho hodnotili ľudoví členovia RK, ale aj bývalé okresné orgány. K nesporným uspechom patrí výstavba garáže na polnohospodárske stroje. Je tu viacero ľudí, ktorí sú ľahkí na problem, ktorý garáži je dosiahnuť dobrú úrodu, umelé hnojivo sú veľmi potrebné, najmä u nás, na Spiši, kde je pôda nehniodiná. Lenže ani k tomuto skladu na umelé hnojivo nie je cesta vybudovaná. Vraj sa menašiel podnik, ktorý by sa podujal vybudovať cestu ku garáži a skladu. Keď neskôr sklad prenajala družstvo GS Rolnícka svojobjomce z Čierskym, mestský výbor RK tvrdil, že cestu má výbudoval foto družstvo. A takto sa to točí. Zatiaľ nevidime výhodisko z tejto situácie. V dôsledku toho tanto rok družstvo GS Ozorany nedoviezalo do Kacviny umelé hnojivo. Je tu sice aj druhý problém, že plat pre predavača umelých

Pohľad na prepriehnené divadelné sály kultúrneho domu. Zhrada na prepríehnení pozorné sledujú vystúpenia jednotlivých umelcov.

Pohľad na prepriehnené divadelné sály kultúrneho domu. Zhrada na prepríehnení pozorné sledujú vystúpenia jednotlivých umelcov.

VESELÉ, POKOJNÉ A BIELE VIANOCE V RODINOM KRUHU,
S BOHATOU NÁDIELKOU, STROMČEKOM A Sviečkami

ZĽAVA REDAKCIA

siaci celý žitok každý deň.
Žitok podavame zavarený v jedle alebo vo forme jemných súšíkow.

Od piateho mesiaca života dávame dieťatu chudú mäsovú polievku a od šiesteho mesiaca varené a zomleté mäso (každý druhý deň striedavo so žitkom), ale iba clundé: teplaciu, hovädzinu, hydinu a králiče mäso, dokonca aj baranie mäso a sladkovodné ryby (dôkladne vykostené).

Jednooročenému dieťatu môžeme dávať mäso smazené ako rezeň.

Tvaroh dávame dieťatu od siedmeho mesiaca namiesto kašičky alebo kojenia.

Z AMOROVEJ LÚČKY

Žena se bojí svého prvního muže, muž se bojí své druhé ženy. (Srbské píslovi)

VÍS, ZE...

Oheň sa hasí vodou, aj tomu najhorúcejšou.

Zo staroindských múdrostí

Človek by mal vymaklať do tuku ústlia na zjednodušovanie svojho života, kôľko vynaklaďa na jeho komplikovanie.

H. Bergson

VÍS, ZE...

REČENO – PREČTENO

Borňavky lečí střevní sliznatci, zlepšují zrak a proto je lékarji doporučují zvláště řidičům.

Inkové léléčky ekzémy a dalsí choroby mastí z tuku, bylin a divčích slz... Za tím účelem byly mladé dívky zamýkány v temnicích. Jejich slzy sbírali do zvláštních mističek mladí kaplani.

Borňavky lečí ekzémy a dalsí choroby mastí z tuku, bylin a divčích slz... Za tím účelem byly mladé dívky zamýkány v temnicích. Jejich slzy sbírali do zvláštních mističek mladí kaplani.

Cerná ředkve působí léčivě při chorobách žlučníku, upravuje vyměšování žluči.

Z domáceho hrnca...

Dieťa kym je mladé hryzí chlieb, keď je veľke hryzie srdece. Arabské píslovi

Pre svoj rozvoj dieťa potrebuje veľké množstvo bielkovín. V prvom období života požiadavky detského organizmu na bielkoviny kryje mlieko, ktoré je základom kŕmenia, nemľuvniat. V druhom polroku začiname dieťatu dávať vaječia, mäso a tvaroh.

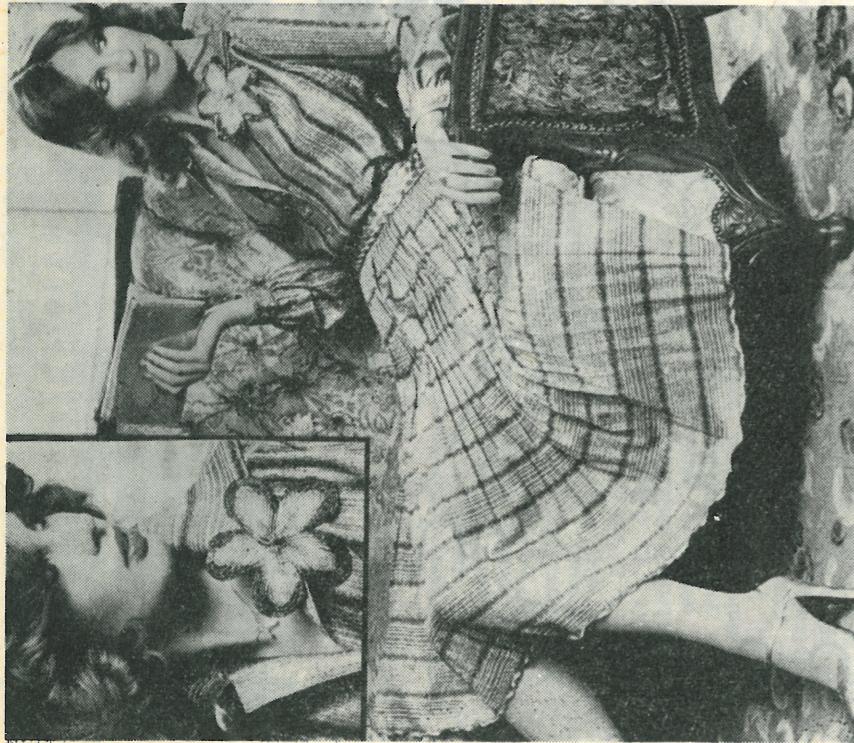
Žitok je bohatý na bielkoviny, vitaminy a minerálne sole. Dieťatu ho začiname dávať od piateho mesiaca, zo začiatku dvakrát týždenne po polovicke a v ôsmom mesiaci.

Nezvážuj sa s nepríateľom zmluvou, ani tou najzaužívnejšou.

Hustejšiu záprážku zalejeme studenou vodou, aby ne-

Na vorné chvíle vám pripravíme výber najmodernejších, elegantnejších modelov.

Ak by ste mali o ne záujem, napíšte nám do redakcie, posíieme vám podrobnej popis, ako si ich ušif.

Na vorné chvíle vám pripravíme výber najmodernejších, elegantnejších modelov.

Ak by ste mali o ne záujem, napíšte nám do redakcie, posíieme vám podrobnej popis, ako si ich ušif.

Na vorné chvíle vám pripravíme výber najmodernejších, elegantnejších modelov.

Ak by ste mali o ne záujem, napíšte nám do redakcie, posíieme vám podrobnej popis, ako si ich ušif.

Na vorné chvíle vám pripravíme výber najmodernejších, elegantnejších modelov.

Ak by ste mali o ne záujem, napíšte nám do redakcie, posíieme vám podrobnej popis, ako si ich ušif.

Na vorné chvíle vám pripravíme výber najmodernejších, elegantnejších modelov.

Ak by ste mali o ne záujem, napíšte nám do redakcie, posíieme vám podrobnej popis, ako si ich ušif.

Na vorné chvíle vám pripravíme výber najmodernejších, elegantnejších modelov.

Ak by ste mali o ne záujem, napíšte nám do redakcie, posíieme vám podrobnej popis, ako si ich ušif.

Na vorné chvíle vám pripravíme výber najmodernejších, elegantnejších modelov.

Ak by ste mali o ne záujem, napíšte nám do redakcie, posíieme vám podrobnej popis, ako si ich ušif.

Na vorné chvíle vám pripravíme výber najmodernejších, elegantnejších modelov.

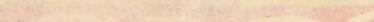
Ak by ste mali o ne záujem, napíšte nám do redakcie, posíieme vám podrobnej popis, ako si ich ušif.

D

ecember je mesiac, v ktorom sú jedny z najčarovnejších sviatkov, sviatky vianočné, no a tiež posledný deň roka — Silvester. Sú to sviatky radosti, šedrosti a dobrej pohody v rodinnom kruhu a medzi dobrými priateľmi. Všetkým našim mladým čitateľom posielame pekné vianočné pozdravy a želanie hneď aj prijemne strávený deň silvestrovský! Nech každému žiaři na tvári radost a šťastie!

A
D
Y
M
L

CERVEN

NÁS SPOLOCNÝ ZAUJEM — ROZVOJ KSCAS

ADRESA: USTREDNÝ VÝBOR KSCAS, 31-021 KRAKOW, UL. SZPITALA.
NA 38, TEL. 212-92.

ILUSTRAČIA Petera M. Bohuša: Slovaci z Hornej Oravy.

1. N MEDZ. DEŇ DEŇ	2. S VÍATOK PRÁCE	3. U Teodor	4. P Blažej	5. P Tičien	6. U Ondrej	7. S Blažej	8. N VÍATOK	9. P Vratislav	10. U Konstantin	11. S Gregor	12. S Jakub	13. P Justina	14. U Václav	15. P Bonifác	16. U Štefan	17. P Adalbert	18. U Laura	19. S Adorff	20. N AGNESA	21. P Anzelm	22. U Lukáš	23. P Ivona	24. U Ján	25. P Urban	26. S Matúška	27. N Zita	28. P Pavol	29. U Ľubert	30. S Leoš	31. S Angelika
1. N MEDZ. DEŇ DEŇ	2. S VÍATOK PRÁCE	3. U Teodor	4. P Blažej	5. P Tičien	6. U Ondrej	7. S Blažej	8. N VÍATOK	9. P Vratislav	10. U Konstantin	11. S Gregor	12. S Jakub	13. P Justina	14. U Václav	15. P Bonifác	16. U Štefan	17. P Adalbert	18. U Laura	19. S Adorff	20. N AGNESA	21. P Anzelm	22. U Lukáš	23. P Ivona	24. U Ján	25. P Urban	26. S Matúška	27. N Zita	28. P Pavol	29. U Ľubert	30. S Leoš	31. S Angelika
1. N MEDZ. DEŇ DEŇ	2. S VÍATOK PRÁCE	3. U Teodor	4. P Blažej	5. P Tičien	6. U Ondrej	7. S Blažej	8. N VÍATOK	9. P Vratislav	10. U Konstantin	11. S Gregor	12. S Jakub	13. P Justina	14. U Václav	15. P Bonifác	16. U Štefan	17. P Adalbert	18. U Laura	19. S Adorff	20. N AGNESA	21. P Anzelm	22. U Lukáš	23. P Ivona	24. U Ján	25. P Urban	26. S Matúška	27. N Zita	28. P Pavol	29. U Ľubert	30. S Leoš	31. S Angelika
1. N MEDZ. DEŇ DEŇ	2. S VÍATOK PRÁCE	3. U Teodor	4. P Blažej	5. P Tičien	6. U Ondrej	7. S Blažej	8. N VÍATOK	9. P Vratislav	10. U Konstantin	11. S Gregor	12. S Jakub	13. P Justina	14. U Václav	15. P Bonifác	16. U Štefan	17. P Adalbert	18. U Laura	19. S Adorff	20. N AGNESA	21. P Anzelm	22. U Lukáš	23. P Ivona	24. U Ján	25. P Urban	26. S Matúška	27. N Zita	28. P Pavol	29. U Ľubert	30. S Leoš	31. S Angelika
1. N MEDZ. DEŇ DEŇ	2. S VÍATOK PRÁCE	3. U Teodor	4. P Blažej	5. P Tičien	6. U Ondrej	7. S Blažej	8. N VÍATOK	9. P Vratislav	10. U Konstantin	11. S Gregor	12. S Jakub	13. P Justina	14. U Václav	15. P Bonifác	16. U Štefan	17. P Adalbert	18. U Laura	19. S Adorff	20. N AGNESA	21. P Anzelm	22. U Lukáš	23. P Ivona	24. U Ján	25. P Urban	26. S Matúška	27. N Zita	28. P Pavol	29. U Ľubert	30. S Leoš	31. S Angelika

1. S NOVÝ ROK	2. N HROMNICE	3. P Genoveva	4. S Titus	5. N SIMON	6. P Troch kŕatiov	7. U Jiříus	8. S Severini	9. S Marcelína	10. P Jackiek	11. P Katarína	12. S Eulalia	13. P Katalína	14. P Valant	15. S Faustina	16. P Izabela	17. P Patrik	18. U Eduard	19. S Imrean	20. P Sebastian	21. U Agnieszka	22. S Vilémek	23. N FELIX	24. P Felicia	25. S Remund	26. P Pavol	27. N PAULIA	28. U Valer	29. S František	30. S Matúš	31. P Marek
1. S NOVÝ ROK	2. N HROMNICE	3. P Genoveva	4. S Titus	5. N SIMON	6. P Troch kŕatiov	7. U Jiříus	8. S Severini	9. S Marcelína	10. P Jackiek	11. P Katarína	12. S Eulalia	13. P Katalína	14. P Valant	15. S Faustina	16. P Izabela	17. P Patrik	18. U Eduard	19. S Imrean	20. P Sebastian	21. U Agnieszka	22. S Vilémek	23. N FELIX	24. P Felicia	25. S Remund	26. P Pavol	27. N PAULIA	28. U Valer	29. S František	30. S Matúš	31. P Marek
1. S NOVÝ ROK	2. N HROMNICE	3. P Genoveva	4. S Titus	5. N SIMON	6. P Troch kŕatiov	7. U Jiříus	8. S Severini	9. S Marcelína	10. P Jackiek	11. P Katarína	12. S Eulalia	13. P Katalína	14. P Valant	15. S Faustina	16. P Izabela	17. P Patrik	18. U Eduard	19. S Imrean	20. P Sebastian	21. U Agnieszka	22. S Vilémek	23. N FELIX	24. P Felicia	25. S Remund	26. P Pavol	27. N PAULIA	28. U Valer	29. S František	30. S Matúš	31. P Marek
1. S NOVÝ ROK	2. N HROMNICE	3. P Genoveva	4. S Titus	5. N SIMON	6. P Troch kŕatiov	7. U Jiříus	8. S Severini	9. S Marcelína	10. P Jackiek	11. P Katarína	12. S Eulalia	13. P Katalína	14. P Valant	15. S Faustina	16. P Izabela	17. P Patrik	18. U Eduard	19. S Imrean	20. P Sebastian	21. U Agnieszka	22. S Vilémek	23. N FELIX	24. P Felicia	25. S Remund	26. P Pavol	27. N PAULIA	28. U Valer	29. S František	30. S Matúš	31. P Marek
1. S NOVÝ ROK	2. N HROMNICE	3. P Genoveva	4. S Titus	5. N SIMON	6. P Troch kŕatiov	7. U Jiříus	8. S Severini	9. S Marcelína	10. P Jackiek	11. P Katarína	12. S Eulalia	13. P Katalína	14. P Valant	15. S Faustina	16. P Izabela	17. P Patrik	18. U Eduard	19. S Imrean	20. P Sebastian	21. U Agnieszka	22. S Vilémek	23. N FELIX	24. P Felicia	25. S Remund	26. P Pavol	27. N PAULIA	28. U Valer	29. S František	30. S Matúš	31. P Marek

Kalendár 1975 života

JANUÁR FEBRUÁR MAREC

APRÍL MAJ JUN

APRÍL MAJ JUN

APRÍL MAJ JUN

Kalender

1975

Zivot

JUL	AUGUST	SEPTEMBER
OCTOBER	NOVEMBER	DECEMBER

1. U Haliha	1. P Justyna	1. P Bronisława
2. S Maria	2. U Stefan	2. N Paweł
3. S Amatoł	3. S Gustaw	3. P Antoni
4. P Prokop	4. P Domitka	4. S Rozalia
5. N Dominik	5. U Maria	5. P Domitka
6. N Dominik	6. S Jakub	6. S Beata
7. P Karolina	7. S Jakub	7. S Dorota
8. U Alzbeta	8. P Emilia	8. P Emilia
9. S Verona	9. S Roman	9. S Roman
10. P Filip	10. S Lekka	10. S Lekka
11. P Olega	11. P Pratus	11. P Pratus
12. S Józef	12. P Maria	12. P Maria
13. N Erenest	13. S Filip	13. S Filip
14. P Marekina	14. N Cypryjan	14. N Cypryjan
15. U Henryk	15. P Nikodem	15. P Nikodem
16. S Małgorzata	16. U Edita	16. S Małgorzata
17. S Miron	17. S Józefina	17. S Józefina
18. P Kamil	18. S Helena	18. S Helena
19. P Helena	19. P Konstantyna	19. P Konstantyna
20. N Hieronim	20. S Eustach	20. S Eustach
21. P Damila	21. S Bernard	21. S Bernard
22. U St. SV. PETR	22. P Timotej	22. P Timotej
23. S Apolonia	23. U Tekla	23. U Tekla
24. N Bartłomiej	24. S Gerhard	24. S Gerhard
25. P Jakub	25. S Aurelia	25. S Aurelia
26. S Kristina	26. P Justyna	26. P Justyna
27. U Małgorzata	27. S Krystyna	27. S Krystyna
28. S Wiktoria	28. U Monika	28. U Monika
29. N Agnieszka	29. U Małgorzata	29. U Małgorzata
30. S Rozalia	30. U Zofia	30. U Zofia
31. N Różana	31. N Różana	31. N Różana

ADRESA: REDAKCJA ZIVOT, 00-372 WARSZAWA, ul. FORSAL 13,
TEL. 26-44-49

ILUSTRACJA: Spiský kraj — druhá a druhá z Juregova.

ZIVOT V KAZDEJ KRAJANSKEJ RODINE